

Domarnämnden

Årsredovisning för 2017

Fastställt
2018-02-14

Domarnämnden

Innehållsförteckning

1	Resultatredovisning.....	2
1.1	Verksamhetsöversikt	2
1.2	Mål	5
1.3	Anställningar av domare och hyresråd	5
1.3.1	Förslag i anställningsärenden	5
1.3.2	Arbetet för att tillgodose rekryteringsbehovet	9
1.3.3	Kommentarer	10
1.4	Särskilt om anställningar som tidigare tillsattes efter ett s.k. kallelseförfarande	11
1.4.1	Statistik	11
1.4.2	Kommentarer	12
1.5	Särskilt om ärenden enligt lagen (2014:414) om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna	12
1.6	Intresseanmälningar.....	13
1.6.1	Allmänt	13
1.6.2	Kommentar	13
1.7	Domarnämndens övriga uppgifter	13
1.7.1	Bisyslor	13
1.7.2	Tillstånd enligt 12 kap. 3 § rättegångsbalken	15
1.7.3	Övervakningsnämnderna	15
1.7.4	Dispaschör och biträdande dispaschör.....	15
1.7.5	Förslag på integritetsskyddsombud	16
1.7.6	Förordnande av särskilda ledamöter.....	17
1.8	Uppföljning av verksamhetsmål i verksamhetsplanen	19
1.8.1	Genomströmningstider	19
1.8.2	Utåtriktad verksamhet	20
1.9	Remisser.....	21
1.10	Övrigt	21
1.11	Kompetensförsörjning	22
2	Finansiell redovisning	23
2.1	Resultaträkning	23
2.2	Balansräkning.....	23
2.3	Anslagsredovisning	24
2.4	Tilläggsupplysningar och noter	24
2.4.1	Tilläggsupplysningar	24
2.4.2	Noter.....	27
2.5	Sammanställning över väsentliga uppgifter	30

1 Resultatredovisning

1.1 Verksamhetsöversikt

Domarnämnden är en statlig myndighet som har till främsta uppgift att lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av ordinarie domare eller hyresråd samt bereda ärenden om nominering av domare och generaladvokater i Europeiska unionens domstol och domare i Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Nämnden ska även bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillgodose rekryteringsbehovet av ordinarie domare. Domarnämnden bildades den 1 januari 2011 när lagen (2010:1390) om utnämning av ordinarie domare trädde i kraft.

Utöver huvuduppgiften har Domarnämnden andra i lag givna uppgifter och regeringen får även meddela föreskrifter om andra uppgifter för nämnden. Föreskrifter av den senare typen finns det åtskilliga. I nedanstående tabell anges de uppgifter som Domarnämnden har enligt lagen om utnämning av ordinarie domare, andra lagar, Domarnämndens instruktion och andra författningar.

Tabell 1 Uppgifter för Domarnämnden

Uppgift	Författning
Lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av ordinarie domare	3 § lagen (2010:1390) om utnämning av ordinarie domare
Lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av hyresråd	3 § lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder
Bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillgodose rekryteringsbehovet av ordinarie domare	3 § lagen (2010:1390) om utnämning av ordinarie domare
Bereda ärenden om nominering av domare och generaladvokater i Europeiska unionens domstol och domare i Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna	2 § lagen (2014:414) om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna
Besluta i fråga om tillstånd som avses i 12 kap. 3 § rättegångsbalken när det gäller lagfarna domare i och rättsbildade befattningshavare vid domstol	1 § förordningen (2010:1793) med instruktion för Domarnämnden
Handha och pröva frågor om bisyssla som avses i 7 a – d §§ lagen (1994:260) om offentlig anställning när det gäller lagmän i tingsrätt och förvaltningsrätt	1 § förordningen (2010:1793) med instruktion för Domarnämnden
Handha och pröva frågor om bisyssla som avses i 7 a – c §§ lagen om offentlig anställning när det gäller hyresråd som är chefer för en hyresnämnd	1 § förordningen (2010:1793) med instruktion för Domarnämnden och 38 § förordningen (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion

Uppgift	Författning
Lämna förslag till regeringen i ärenden om anställning av vikarie för ordinarie domare eller hyresråd för minst ett år	39 § förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion 37 § förordningen (1996:379) med hovrättsinstruktion 36 § förordningen (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion 37 § förordningen (1996:380) med kammarrättsinstruktion 26 § förordningen (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion
Pröva överklaganden av domstols beslut att anställa vikarie för ordinarie domare eller hyresnämnds beslut att anställa vikarie för hyresråd	59 § förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion 57 § förordningen (1996:379) med hovrättsinstruktion 49 § förordningen (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion 55 § förordningen (1996:380) med kammarrättsinstruktion 24 § förordningen (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion
Förordna ordförande och vice ordförande i övervakningsnämnderna	3 § förordningen (2007:1174) med instruktion för övervakningsnämnderna
Förordna särskilda ledamöter i allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol ¹	1 § förordningen (2013:391) om Domarnämndens förordnande av särskilda ledamöter i allmän domstol och i allmän förvaltningsdomstol
Lämna förslag till regeringen på dispaschör och biträdande dispaschör	14 § förordningen med (1975:932) med dispaschörsinstruktion
Lämna förslag till regeringen på personer lämpliga att tjänstgöra som offentliga ombud i ärenden om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning	27 kap. 27 § rättegångsbalken
Lämna förslag till regeringen på lämp-	6 § lagen (2009:966) om Försvars-

¹ Domarnämnden förordnar 1. ekonomiska experter i tingsrätten och hovrätten enligt 1 kap. 8 § och 2 kap. 4 a § rättegångsbalken, 2. Tekniska och ekonomiska experter i Patent- och marknadsdomstolen och Patent- och marknadsöverdomstolen enligt 2 kap. 3 § lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar, 3. särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna, 4. värderingstekniska ledamöter i förvaltningsrätten och särskilda ledamöter i kammarrätten i mål om fastighetstaxering enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), 5. särskilda ledamöter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål om laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725), 6. ekonomiska experter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation och 7. särskilda ledamöter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål enligt lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt.

Uppgift	Författning
liga personer att tjänstgöra som integritetsskyddsombud vid Försvarsunderrättsedomstolen	underrättsedomstol

Som kommer att framgå i det följande har inte alla uppgifter varit aktuella under året.

Nämnden består av nio ledamöter som inom sig utser en ordförande och en vice ordförande. Fem ledamöter ska vara, eller ha varit, ordinarie domare, två ska vara jurister verksamma utanför domstolsväsendet, varav en ska vara advokat, och två ledamöter representerar allmänheten. För varje ledamot finns det en personlig ersättare. Ledamöterna och ersättarna utses av regeringen, utom allmänhetens representanter som utses av riksdagen. En företrädare för Domstolsverket har rätt att närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden.

Nämndens ledamöter och ersättare är följande personer. Samtliga är förordnade t.o.m. den 31 december 2018.

Tabell 2 Ledamöter och ersättare i Domarnämnden

Ordinarie	Ersättare
Kammarrättspresidenten Thomas Rolén, ordförande	Kammarrättspresidenten Monica Dahlbom
Hovrättspresidenten Fredrik Wersäll, vice ordförande	Hovrättspresidenten Margareta Bergström
Justitierådet Erik Nymansson	Justitierådet Anders Eka
Lagmannen Eva Wendel Rosberg	Lagmannen Lars-Gunnar Lundh
Lagmannen Lars Sjöström	Lagmannen Gudrun Antemar
Advokaten Anne Ramberg	Advokaten Maria Billing
Vice riksåklagaren Kerstin Skarp	Generaldirektören Gunnar Larsson
Riksdagsledamoten Susanne Eberstein	Riksdagsledamoten Lena Emilsson
Riksdagsledamoten Jessika Roswall	Riksdagsledamoten Andreas Norlén

Domstolsverket har vid sammanträdena representerats av generaldirektören Martin Holmgren eller av planeringsdirektören Karin Nacke (t.o.m. 28 februari 2017) eller avdelningschefen Maria Isaksson (fr.om. 1 mars 2017).

Domarnämnden har under året haft 17 sammanträden (varav fyra per capsulam) för behandling av anställningsärenden. Därtill har nämnden haft ett diskussionsseminarium där bl.a. ärendehanteringsfrågor, nämndens arbetsformer, rekryteringsarbetet och frågor om meritvärdering har diskuterats.

Vid Domarnämnden finns det ett kansli. Chefen för kansliet ska enligt 5 § lagen om utnämning av ordinarie domare vara, eller ha varit, ordinarie domare eller ha

liknande yrkeserfarenhet och kompetens. Utöver kanslichefen finns där tre² föredragande och två administratörer. Kanslichefen ansvarar för den dagliga verksamheten i Domarnämnden samt leder och fördelar arbetet vid kansliet.

1.2 Mål

I regleringsbrevet för 2017 har uppställts som mål för Domarnämnden att den ska verka för att allmänna domstolar, allmänna förvaltningsdomstolar, specialdomstolar och hyres- och arrendenämnder kan rekrytera domare respektive hyresråd som tillhör de skickligaste och för yrket mest lämpade juristerna.

I årsredovisningen redovisas de uppgifter som följer av författningar som varit aktuella för Domarnämnden under 2017. Därutöver redovisas särskilt

- det genomsnittliga antalet behöriga ansökningar per utlyst ärende och per utlyst anställning (se avsnitt 1.3.1.1),
- nämndens arbete för att tillgodose rekryteringsbehovet av ordinarie domare, bland annat vilka åtgärder som har vidtagits dels för att bredda rekryteringen av domare, dels för att främja att det finns behöriga sökande till de tjänster som lysas ut (se avsnitt 1.3.2),
- hur många ärenden som avsett de anställningar som före den 1 januari 2011 tillsattes efter s.k. kallelseförfarande och handläggningen av dessa ärenden (se avsnitt 1.4),
- information om ärenden enligt lagen (2014:414) om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (se avsnitt 1.5) och
- antalet inkomna generella intresseanmälningar fördelat på kön och handläggningen av dessa ärenden (se avsnitt 1.6).

Till följd av att Domarnämndens hantering av ärenden om anställningar av domare och hyresråd är så dominerande i verksamheten har Domarnämnden bedömt att en särredovisning på t.ex. olika ärendetyper med fördelning av indirekta kostnader inte innebär någon ökad tydlighet i årsredovisningen. Som framgår av verksamhetsöversikten och målet för Domarnämnden ska nämnden bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillgodose rekryteringsbehovet av ordinarie domare samt verka för att domstolar och hyres- och arrendenämnder kan rekrytera domare respektive hyresråd som tillhör de skickligaste och för yrket mest lämpade juristerna. En konsekvens av denna särskilt angivna uppgift och detta mål blir att kostnaden för ett anställningsärende, bl.a. med hänsyn till annonsering och medverkan av rekryteringskonsult, med en ökad ambitionsnivå kan komma att bli högre.

1.3 Anställningar av domare och hyresråd

1.3.1 Förslag i anställningsärenden

1.3.1.1 Allmänt

Vid ingången av året fanns 37 anställningsärenden i balans. Till nämnden har under året kommit in 110 anställningsärenden. Nämnden har under året slutbe-

² Kansliet har normalt två föredragande men har under 2017 haft tre föredragande med anledning av att Domarnämnden för 2017 fick en ökning av anslaget med hänsyn till det ökande antalet ärenden rörande anställning av domare till migrationsdomstolarna.

handlat 107 anställningsärenden. 7 anställningsärenden har avbrutits³ av Domarnämnden efter samråd med Domstolsverket och de anställande domstolarna. Vid utgången av året var 33 anställningsärenden under handläggning. Inflödet av anställningsärenden 2017 har, liksom 2016, varit ca 20 procent högre än tidigare år.

I nedanstående tabell redovisas för de anställningsärenden som slutbehandlats under året per typ av anställning antalet ansökningar, antal ansökningar per ärende och per anställning, hur många som förts upp på förslag och hur många som utnämnts eller anställt, uppdelat på kön.

Tabell 3 Statistik i anställningsärenden

	Antal anställningsärenden ⁴	Antal anställningar ⁵	Antal an-sökningar ⁶	Varav kvin-nor	Varav män	Antal ansök-ningar per ärende	Antal ansök-ningar per an-ställning	Antal på för-slag	Varav kvinnor	Varav män	Antal utnämnda/an-ställda	Varav kvinnor	Varav män
Justitie-råd tillika ordfö-rande (HD)	1	1	2	0	2	2	2	2	0	2	1	0	1
Justitie-råd tillika ordfö-rande (HFD)	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	0
Justitie-råd (HFD)	1	3	5	4	1	5	1,7	3	2	1	3	2	1
Hov-rättspre-sident	2	2	5	2	3	2,5	2,5	4	1	3	2	0	2
Hovrätts-lagman	1	1	5	3	2	5	5	3	2	1	1	1	0
Kammar-rättslag-man	1	1	5	2	3	5	2,5	3	0	3	2	0	2
Hovrätts-råd tillika vice ord-	3	5	26	14	12	8,7	5,2	11	6	5	5	2	3

³ I ett av ärendena fanns efter förlängd ansökningstid inte någon sökande till den aktuella anställningen (dnr 5-2017). I fem av ärendena (dnr 103-2016, 26-2017, 75-2017, 94-2017 och 110-2017) hade förutsättningarna förändrats och något behov att anställa förelåg inte längre. I ett av ärendena (dnr 80-2017) fanns, efter återkallelse av enda sökanden, inte längre någon sökande.

⁴ Ett ärende kan avse flera anställningar.

⁵ Antalet anställningar baseras på vad som angivits i Domstolsverkets beslut om anställning och i anställningsannonsen. "En eller flera" har i statistiksammanhanget tolkats som önskemål från domstolen om att anställa (i vart fall) två domare och "två eller flera" som önskemål om att (i vart fall) anställa tre domare.

⁶ Uppgiften avser antalet ansökningar i resp. ärende. En sökande kan förekomma i flera ärenden. Uppgiften inkluderar ansökningar som har återkallats hos nämnden.

DATUM
2018-02-14DIARIENR
KAN 15-2018

	Antal an- ställ- nings- ären- den ⁴	Antal anställ- ningar ⁵	Antal an- sökning- ar ⁶	Varav kvinnor	Varav män	Antal ansök- ningar per ärende	Antal ansök- ningar per an- ställning	Antal på för- slag	Varav kvinnor	Varav män	Antal utnäm- nda/an- ställda	Varav kvinnor	Varav män
förande på avdel- ning													
Kammar- rättsråd tillika vice ord- förande på avdel- ning	3	3	11	5	6	3,7	3,7	7	4	3	3	1	2
Hovrätts- råd	5	13	33	19	14	6,6	2,5	16	12	4	13	11	2
Hovrätts- råd, tids- begrän- sad an- ställning	1	1	3	2	1	3	3	3	2	1	1	1	0
Kammar- rättsråd	2	4	8	5	3	4	2	3	2	1	2	1	1
Kammar- rättsråd, tidsbe- gränsad anställ- ning	1	2	7	3	4	7	3,5	4	1	3	1	1	0
Lagman TR	5	5	18	3	15	3,6	3,6	10	2	8	5	1	4
Lagman FVR ⁷	4	4	9	5	4	2,3	2,3	6	3	3	3	1	2
Chefs- rådman TR	10	14	64	27	37	6,4	4,6	27 ⁸	10	17	12	5	7
Chefs- rådman FVR	4	8	13	4	9	3,3	1,6	12	3	9	7	2	5
Rådman TR	33	49	218	107	111	6,6	4,4	107	54	53	54 ⁹	31	23
Rådman	11	25	83	47	36	7,5	3,3	35 ¹⁰	18	17	27 ¹¹	16	11

⁷ I ett ärende (dnr 135-2016) avbröt regeringen tillsättningsförfarandet då enda sökanden avlidit.

⁸ I ett ärende (dnr 116-2016) fördes ingen sökande upp på förslag.

⁹ I ett ärende (dnr 18-2017) avbröt regeringen tillsättningsförfarandet eftersom den enda sökanden hade utnämnts i ett annat anställningsärende.

¹⁰ I ett ärende (dnr 84-2017) fördes ingen sökande upp på förslag.

¹¹ I ett ärende (dnr 84-2017) avbröt regeringen tillsättningsförfarandet eftersom Domarnämnden inte fört upp någon sökande på förslag.

	Antal anställ- an- ställ- nings ären- den ⁴	Antal anställ- ningar ⁵	Antal an- sökning- ar ⁶	Varav kvin- nor	Varav män	Antal ansök- ningar per ärende	Antal ansök- ningar per an- ställning	Antal på för- slag	Varav kvinnor	Varav män	Antal utnäm- nda/an- ställda	Varav kvinnor	Varav män
FVR													
Tekniska råd	4	6	61	21	40	15,3	10,2	13	4	9	6	2	4
Patentråd	1	1	9	4	5	9	9	3	2	1	1	1	0
Hyresråd	6	9	27	14	13	4,5	3	12	7	5	6 ¹²	4	2
Rådman, tidsbe- gränsad anställ- ning, TR	2	2	5	1	4	2,5	2,5	4	1	3	2	0	2
Rådman, tidsbe- gränsad anställ- ning, FVR	5	17	44	36	8	8,8	2,6	21	19	2	17	15	2
SUMMA	107	177	663	329	334	6,2	3,6	311	156	155	175	99	76

1.3.1.2 Vissa särskilda uppgifter

Under 2017 lämnade nämnden förslag i nio ärenden som avsåg tidigare kallelse-tjänster. Därtill lämnades förslag i ytterligare 27 ärenden¹³ som avsåg andra befordrade domaranställningar.

I ärenden som avser befordrade anställningar genomförs intervjuer i nämndens regi av en av nämndens ledamöter, i förekommande fall tillsammans med berörd domstolschef. I vissa av dessa ärenden kompletteras beredningsunderlaget med ett test- och intervjuförfarande för ett urval av de sökande. Detta förfarande genomförs av en extern konsult. Konsulten presenterar sina bedömningar i en skriftlig rapport och även muntligt för nämndens kansli.

I ärenden som avser anställning som myndighetschef bereds sökande som omfattas av nämndens urval tillfälle att muntligt presentera sig för nämnden. Under 2017 genomfördes 23 sådana presentationer.

1.3.1.3 Jämförelse 2011–2017

I nedanstående tabell redovisas vissa uppgifter för 2011–2017.

Tabell 4 Jämförelse 2011–2017

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Antal inkomna anställ-	110	113	92	94	90	90	122

¹² I ett ärende (dnr 39-2017) avbröt regeringen tillsättningsförfarandet eftersom den enda sökande som förts upp på förslag återkallade sin ansökan.

¹³ I ett ärende (dnr 116-2016) fördes ingen sökande upp på förslag.

ningsärenden

Antal anställningar ¹⁴	177						
Antal lämnade förslag (ärenden)	107	117	74	95	96	91	120
Antal ansökningar	663	804	538	535	587	515	725
Genomsnitt ansökningar/ärende	6,2	6,9	7,3	5,6	6,1	5,7	6,0
Genomsnitt ansökningar/anställning ¹⁵	3,6	4,1	5,2	4,2	4,1	4,2	-
Utnämningar och anställningar till följd av lämnade förslag	175	200	122	125	146	134	196
Antal lämnade förslag om befordrade anställningar (ärenden)	36	44	37	33	28	38	40

1.3.2 Arbetet för att tillgodose rekryteringsbehovet

1.3.2.1 Informationsarbete

En viktig del av arbetet för att tillgodose rekryteringsbehovet är att informera om domstolarna som arbetsplatser, Domarnämnden och dess verksamhet m.m. Kanslichefen håller i olika sammanhang föredrag om domaryrket och Domarnämnden. Hon medverkar regelbundet i Domstolsverkets fiskalskurser under ett avsnitt om karriärplanering. Kanslichefen medverkade under 2017 vid nätverket Hildas årliga Rakelkonferens där hon höll ett anförande om Domarnämndens rekryteringsarbete utifrån ett ledarskapsperspektiv.

Kanslichefen har också i samråd med bl.a. nämndens ordförande aktivt informerat enskilda personer om lediga anställningar.

1.3.2.2 Annonsering

Lediga domaranställningar annonseras på Domarnämndens webbplats. Annonsering på annat håll – dagspress, specialpress, nätet – har även under 2017 kunnat ske i större omfattning än under Domarnämndens två första verksamhetsår. Bland annat har ökad annonsering via Facebook och LinkedIn mot en mer riktad målgrupp prövats. Domarnämnden har också genom employer-branding-annonser i olika media, med representanter för domaryrket i olika befattningar, marknadsfört arbetet som domare. I vissa fall har enskilda domstolar haft budgetutrymme att själva bekosta annonsering. Domarnämndens kansli bidrar då med hjälp avseende annonsutformning, kontakt med annonsförmedlare etc.

¹⁴ Se fotnot 5 ovan.

¹⁵ Siffrorna för åren 2012-2016 är hämtade från betänkandet Rekrytering av framtidens domare (SOU 2017:85 s. 131)

1.3.3 Kommentarer

1.3.3.1 Förslag i anställningsärenden (avsnitt 1.3.1)

Antalet inkomna anställningsärenden under 2017 var, som framgår av tabell 4, på samma höga nivå som 2016 och ca 20 procent högre än tidigare år. Ökningen beror bl.a. på domstolarnas möjligheter till förtida rekrytering vid pensionsavgångar med anledning av den ökande måltillströmningen till migrationsdomstolarna.

Under 2018 fyller 25 ordinarie domare inom Sveriges Domstolar 65 år, 26 stycken 66 år och 25 stycken 67 år. Motsvarande siffror för 2017 var 38, 30 resp. 23 och ledde till sammantaget 40 pensionsavgångar. Dessutom avgick 6 domare före 65 års ålder. Med antagandet att pensionsavgångarna för dem som fyller 65 och 66 år under 2018 ligger relativt sett på samma nivå som 2017 hamnar antalet pensionsavgångar i dessa åldersgrupper jämte de som fyller 67 år under 2018 på knappt 50 (samtidigt som det teoretiskt möjliga antalet är 76).

Många som utnämns – särskilt till befordrade anställningar – är redan ordinarie domare och utnämningen föranleder i sin tur ett nytt anställningsärende. En uppskattning om antalet ärenden 2018 är att det kommer att handla om drygt 100 ärenden +/- 10 procent.

Av de ärenden i vilka Domarnämnden under 2017 lämnat förslag till regeringen utgör de befordrade anställningarna 34 procent (36 av 107). Som framgått ovan är handläggningen av dessa ärenden mer omfattande till följd av att nämnden genomför egna intervjuer och oftast också intervjuer och tester av extern konsult ingår i beredningen.

Även under 2017 har ytterligare några tings- och förvaltningsrätter genomfört växlingen från enhetschefer till chefsrådmän i enlighet med de förordningsändringar i bl.a. tingsrätts- och förvaltningsrättsinstruktionen¹⁶ som trädde i kraft den 1 januari 2015. Det som skiljer ett sådant ärende från andra ärenden avseende befordrade anställningar är främst att det inte sällan rör sig om flera anställningar på en gång.

Som framgår av tabell 4 har antalet sökande per ärende under 2017 minskat något jämfört med 2016 och 2015 men är i nivå med åren dessförinnan. Ökningen åren 2015 och 2016 hänförde sig bl.a. till de ärenden som växlingen från enhetschefer till chefsrådmän föranledde samt till ärendena med anledning av inrättandet av patent- och marknadsdomstolarna den 1 september 2016. Antalet sökande per anställning har också minskat något 2017 jämfört med tidigare år. Även om det i genomsnitt finns drygt tre sökande till varje anställning så varierar antalet sökande stort mellan olika domstolar. Antalet sökande i vissa ärenden är besvärande få och i något enstaka ärende har det, efter förlängd ansökningstid, inte funnits någon sökande alls. Domarnämnden har i ca en fjärdedel av de 107 ärenden som slutbehandlats under året förlängt ansökningstiden på grund av att det vid den ursprungliga ansökningstidens utgång funnits för få sökande.

Regeringen har vid utnämningar under året i ett fall frångått Domarnämndens rangordning.

¹⁶ 2 § andra stycket förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion och 2 § andra stycket förordningen (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion

1.3.3.2 Arbetet för att tillgodose rekryteringsbehovet (avsnitt 1.3.2)

Domarnämnden har under året bl.a. diskuterat frågor om rekrytering av domare med bl.a. statssekreteraren, expeditionschefen och andra tjänstemän i Justitiedepartementet och haft samtal om domarrekrutering och frågor som rör domaranställningar med representanter för Domstolsverket. Så kommer att ske även framöver.

Domarnämnden har vidare haft diskussioner och kunskapsöverföring med särskilda utredaren Gudrun Antemar, av regeringen förordnad att se över rekryteringen av ordinarie domare i syfte att säkerställa att alla domstolar i hela landet även i framtiden kan rekrytera domare som tillhör de allra skickligaste och för yrket mest lämpade juristerna. Utredningen överlämnade i november 2017 betänkandet Rekrytering av framtidens domare (SOU 2017:85), se även under 1.10 Övrigt.

De informationsinsatser i form av föredrag och annan information som förekommit har varit uppskattade och arbetet med det kommer att fortsätta.

Lediga domaranställningar annonseras på Domarnämndens webbplats. Annonsering sker också bl.a. i dagspress och på nätet.

Det systematiska arbete med extern information och annonsering som pågår i Domarnämnden sedan några år tillbaka har fortsatt också 2017. Det är nämndens avsikt att även framöver i lämplig omfattning ha en fortsatt utökad extern annonsering, med bl.a. information om lediga anställningar på Facebook och LinkedIn.

1.4 Särskilt om anställningar som tidigare tillsattes efter ett s.k. kallelseförfarande

1.4.1 Statistik

Domarnämnden slutbehandlade under 2017 nio ärenden som avsåg anställningar som tidigare tillsattes efter ett s.k. kallelseförfarande. Av nedanstående tabell framgår vilka det var. Därtill redovisas för varje ärende motsvarande uppgifter som i *tabell 3*.

Tabell 5 Under 2017 behandlade tidigare kallelsetjänster

	Antal ansök- ningar	Varav kvinnor	Varav män	Antal på förslag	Varav kvinnor	Varav män	Antal utnämnda	Varav kvinnor	Varav män
Justitieråd tillika ord- förande i Högsta domstolen	2	0	2	2	0	2	1	0	1
Justitieråd tillika ord- förande i Högsta förvaltningsdomstolen	2	1	1	2	1	1	1	1	0
Justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen	5	4	1	3	2	1	3	2	1
Hovrättspresident i Svea hovrätt	2	1	1	2	1	1	1	0	1
Hovrättspresident	3	1	2	2	0	2	1	0	1

	<i>Antal ansök- ningar</i>	<i>Varav kvinnor</i>	<i>Varav män</i>	<i>Antal på förslag</i>	<i>Varav kvinnor</i>	<i>Varav män</i>	<i>Antal utnämnda</i>	<i>Varav kvinnor</i>	<i>Varav män</i>
i Hovrätten för Övre Norrland									
Hovrättslagman i Svea hovrätt	5	3	2	3	2	1	1	1	0
Kammarrättslagman i Kammarrätten i Stockholm	5	2	3	3	0	3	2	0	2
Lagman i Förvaltnings- rätten i Stockholm	1	1	0	1	1	0	0 ¹⁷	0	0
Lagman i Förvaltnings- rätten i Stockholm	1	0	1	1	0	1	1	0	1

Vid årets utgång var fyra ärenden av detta slag under handläggning. Det rör sig om hovrättslagman i Svea hovrätt, kammarrättslagman i Kammarrätten i Jönköping, hovrättslagman i Hovrätten över Skåne och Blekinge samt kammarrättslagman i Kammarrätten i Stockholm.

1.4.2 Kommentarer

Handläggningen av merparten av dessa ärenden har inte avvikit påtagligt från handläggningen av övriga befordrade domaranställningar. Den inledande dialogen med resp. domstol om kravprofil, annonsutformning och annonsering har dock varit mer ingående än för övriga ärenden, liksom informationsarbetet i förhållande till enskilda.

Under 2017 har Domarnämnden handlagt ärenden som avser anställning som president och justitieråd tillika ordförande i några av de högsta instanserna. Med hänsyn till anställningarnas karaktär har handläggningen föregåtts av en mer ingående diskussion och dialog med domstolarna om kravprofil, annonsernas utformning och omfattningen av annonsering samt tidplan, liksom informationsarbetet i förhållande till enskilda.

1.5 Särskilt om ärenden enligt lagen (2014:414) om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna

Sedan den 1 september 2014 har Domarnämnden till uppgift att bereda ärenden om nominering av domare och generaladvokater till Europeiska unionens domstol och domare till Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Nämnden biträds i dessa ärenden av en av regeringen utsedd en person med särskilda kunskaper om arbetet i den domstol ärendet avser.

Domarnämnden har under 2017 inte haft något ärende enligt nomineringslagen.

¹⁷ Ärendet (dnr 135-2016) avbröts av regeringen sedan den föreslagna sökanden avlidit.

1.6 Intresseanmälningar

1.6.1 Allmänt

Domarnämnden fick under 2017 in två intresseanmälningar för domaranställningar, båda från kvinnor.

Av 18 § Domarnämndens arbetsordning framgår att generella intresseanmälningar enligt 7 § andra stycket lagen om utnämning av ordinarie domare ska gås igenom i anslutning till att ansökningstiden går ut i aktuella ärenden. Personer som har lämnat in en anmälan och som vill komma i fråga för prövning i ett ärende ska beredas tillfälle att ge in referenser och andra handlingar i ärendet. En anmälan får skrivas av från vidare handläggning två år efter det att den getts in. Den som gett in anmälan ska beredas tillfälle att yttra sig innan detta sker.

Tre personer (samtliga män) som tidigare hade gjort intresseanmälan har efter underrättelse från nämnden gett in ansökningar beträffande särskilda anställningar och därefter under 2017 återkallat sina intresseanmälningar. En person (kvinna) har återkallat sin intresseanmälan. Vid årets utgång kvarstod två anmälningar, varav en från innevarande år och en från 2014.

1.6.2 Kommentarer

En av tankarna bakom systemet med intresseanmälningar var att motverka de problem det antogs medföra att handläggningen av de tidigare kallelsetjänsterna numera sker offentligt, med de effekter detta skulle tänkas få för viljan att ansöka om en sådan anställning. I realiteten har dock intresseanmälningarna i stor utsträckning kommit att användas som en prenumerationstjänst för den som är intresserad av en viss typ av domaranställning. Den som gjort en intresseanmälan får genom Domarnämndens kansli automatiskt information om anställningar, som omfattas av anmälan, i anslutning till att ansökningstiden löper ut.

Domarnämnden bedömer att systemet med intresseanmälningar sannolikt skulle användas i större utsträckning och på det sätt som avsågs med systemet om intresseanmälningarna omfattas av sekretess.

1.7 Domarnämndens övriga uppgifter

1.7.1 Bisysslor

Bestämmelser om förtroendeskadliga bisysslor finns i lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA) och i anställningsförordningen (1994:373). Grundbestämmelsen (7 § LOA) stadgar att en arbetstagarare i offentlig anställning inte får ha någon anställning eller något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans eller någon annan arbetstagarares opartiskhet i arbetet eller som kan skada myndighetens anseende. En arbetsgivare är skyldig att (7 a §) på lämpligt sätt informera arbetstagararna om vilka slags förhållanden som kan göra en bisyssla otillåten enligt 7 §.

I 7 b § föreskrivs att en arbetstagarare på arbetsgivarens begäran ska lämna de uppgifter som behövs för att arbetsgivaren ska kunna bedöma arbetstagararens bisysslor. Uppgiftsskyldigheten omfattar alla slags bisysslor, således inte bara sådana som arbetstagararen själv anser skulle kunna strida mot 7 §. För ordinarie domare föreskrivs (7 d §) därtill att de på eget initiativ ska anmäla till arbetsgivaren alla typer av bisysslor som de har. En arbetsgivare ska besluta att en arbets-

tagare som har eller avser att åta sig en bisyssla som inte är förenlig med 7 § ska upphöra med eller inte åta sig bisysslan, se 7 c §. Ett sådant beslut ska vara skriftligt och motiverat (ibid.).

Bland Domarnämndens uppgifter ingår att handha och pröva frågor om bisyssla när det gäller lagmän i tingsrätt och förvaltningsrätt och hyresråd som är chef för hyresnämnd.¹⁸

Information om bisysslor lämnas på Sveriges Domstolars gemensamma intranät i en promemoria som bl.a. behandlar den praxis som bildats på området. Domarnämnden har som rutin att uppmärksamma nyutnämnda lagmän i tingsrätt och förvaltningsrätt eller hyresråd som är chefer för hyresnämnd på skyldigheten att anmäla bisysslor och på promemorian.

Inkomna anmälningar diarieförs under ett gemensamt diarienummer för varje kalenderår. Till nämndens kanslichef har delegerats att ensamt pröva en anmälan om bisyssla i de fall det är uppenbart att anmälan inte ska föranleda något beslut enligt 7 c § LOA. För det fall kanslichefen skulle bedöma att det inte är uppenbart att anmälan inte ska föranleda något sådant beslut hänskjuts ärendet till nämnden för prövning.

Under året har tolv personer som omfattas av nämndens ansvar anmält till Domarnämnden att de har bisysslor (motsvarande tal var tio för 2016 och tolv för 2015). Anmälningarna har i alla fall varit sådana att den bedömningen gjorts att det stått klart att de inte bör föranleda något beslut enligt 7 c § LOA.

Anmälningarna kan grovt delas in i följande grupper:

Tabell 6 Typer av anmälda bisysslor

Typ av bisyssla	Antal 2017	Antal 2016	Antal 2015	Antal 2014	Antal 2013
Offentligt uppdrag i nämnd/styrelse/motsvarande	5	6	4	6	9
Författare/lärare	3	2	6	5	1
Styrelse i bolag/ bostadsrättsförening/stiftelse	2	6	10	8	4
Uppdrag i domkapitel	-	-	1	-	-
Ideella uppdrag	1	-	2	4	3
Skiljemanna- och medlingsuppdrag/motsvarande	2	2	5	3	-
Offentlig utredning	2	3	2	3	-
Internationellt uppdrag	1				

1.7.1.1 Kommentar

Uppgiften att pröva dessa ärenden är av begränsat omfång. Det finns inte anledning att anta att omfattningen skulle öka markant eller att uppgiften i övrigt annat än marginellt påverkar Domarnämndens verksamhet.

¹⁸ Se tabell 1.

1.7.2 Tillstånd enligt 12 kap. 3 § rättegångsbalken

I 12 kap. 3 § rättegångsbalken föreskrivs att bl.a. lagfaren domare i eller rättsbildad befattningshavare vid domstol inte får vara ombud, om inte regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer ger tillstånd till det. Som framgår av sammanställningen i *tabell 1* är uppgiften att pröva dessa frågor överlämnad till Domarnämnden för de nu nämnda personkategorierna.

Det är delegerat till kanslichefen att ensam besluta i fråga om tillstånd som nu avses om det är uppenbart att sådant tillstånd ska beviljas.

Under året har åtta ansökningar från berörda personalkategorier om att få uppträda som ombud behandlats (motsvarande tal för både 2016 och 2015 var sju). Kanslichefen har beslutat i fyra av dem. Av dessa har tre ansökningar avsett tillstånd för assessor/tf. assessor/fiskal att under tjänstledighet i anställning som biträdande jurist vid advokatbyrå uppträda som ombud i domstol. En ansökan har avsett tillstånd för en extern adjunkt i kammarrätt att slutföra uppdrag som målsägandebiträde i ett pågående mål i tingsrätt. Fyra ansökningar har hänskjutits till nämnden, där två har bifallits och två har avslagits. De ansökningar som har bifallits av nämnden har dels rört tillstånd för en tingsnotarie att uppträda som ombud för sin mor i en eventuell tvist rörande avtal om uppställning av hästar, dels tillstånd för en tingsfiskal att under tjänstledighet i anställning som biträdande jurist vid advokatbyrå uppträda som ombud i domstol. De ansökningar som avslagits har avsett en tingsnotarie som ansökt om att uppträda som ombud för sin far i ett parkeringsärende i den tingsrätt i vilken han själv tjänstgör och ett pensionerat hovrättsråd, som alltjämt förordnas som domare i hovrätten, som ansökt om tillstånd att uppträda som ombud i migrationsmål.

1.7.2.1 Kommentar

Uppgiften att pröva dessa ärenden är av begränsat omfång. Det finns inte anledning att anta att omfattningen skulle öka markant eller att uppgiften i övrigt annat än marginellt påverkar Domarnämndens verksamhet.

1.7.3 Övervakningsnämnderna

Ordförande och vice ordförande i övervakningsnämnderna utses av Domarnämnden. Domarnämnden har under året fattat beslut i tre¹⁹ ärenden rörande uppdrag som vice ordförande i övervakningsnämnd och i ett ärende om ordförande och vice ordförande.

1.7.3.1 Kommentar

Det har varit ett fåtal ärenden rörande uppdrag som ordförande och vice ordförande i övervakningsnämnderna under 2017 och det kommer sannolikt inte att bli annorlunda 2018.

1.7.4 Dispaschör och biträdande dispaschör

Dispaschörens uppgifter definieras i sjölagen (1994:1009) och är bl.a. att avgöra tvister mellan redare, lastintressent och försäkringsgivare vid ett haveri. Avgörandet (dispaschen) kan överklagas inom det allmänna domstolsväsendet.

I Sverige finns en dispaschör och en biträdande dispaschör. I förordningen (1975:932) med dispaschörsinstruktion anges bl.a. att dispaschören och den bi-

¹⁹ I ett av ärendena (dnr 110-2016) påbörjades handläggningen under 2016.

trädande dispaschören förordnas av regeringen för högst sex år efter förslag av Domarnämnden. Samma krav på svenskt medborgarskap etc. som gäller för ordinarie domare gäller för dispaschören. Dispaschören får inte driva sjöfart eller sjöförsäkringsverksamhet och inte heller annars befatta sig med tjänst, uppdrag eller verksamhet som kan hindra hans befattning med dispaschörsgörömlen.

Inför att dispaschörens och biträdande dispaschörens förordnade löpte ut den 21 december 2017 meddelade båda de förordnade att de var villiga att förordnas för ytterligare en period.

I ärendet skickade Domstolsverket inledningsvis, efter samråd med Domarnämnden, en hemställan till regeringen om att befintliga förordnade som dispaschör respektive biträdande dispaschör skulle förlängas. Justitiedepartementet ansåg dock att de sammanslutningar som främst berörs av dispaschörsverksamheten skulle beredas möjlighet att yttra sig i enlighet med 16 § andra stycket förordningen med dispaschörsinstruktion och hänvisade därför ärendet till Domarnämnden för vidare behandling.

Domarnämnden har, inför sitt förslag till regeringen, berett de sammanslutningar som främst berörs av dispaschörsverksamheten möjlighet att yttra sig. Ingen av dessa har haft någonting emot att förordnandena förlängs. Nämnden har därefter beslutat att till regeringen föreslå att den befintliga dispaschören (en man) förordnas som dispaschör och att den befintliga biträdande dispaschören (en kvinna) förordnas som biträdande dispaschör. Regeringen har förordnat de föreslagna personerna som dispaschör resp. biträdande dispaschör. Förordnandena sträcker sig t.o.m. 21 december 2023.

1.7.5 Förslag på integritetsskyddsombud

Domarnämnden och Sveriges advokatsamfund ska enligt 6 § lagen (2009:966) om Försvarsunderrättsedomstol lämna förslag till regeringen på personer som är lämpliga att vara integritetsskyddsombud vid den domstolen. Den 30 november 2017 löpte förordnandena för två integritetsskyddsombud ut. För den tredje personen, som är förordnad på förslag av Domarnämnden, löper tiden för förordnandet ut den 28 februari 2018. Nämnden har under året lämnat förslag på sex personer (tre kvinnor och tre män). Två personer har hittills förordnats av regeringen att fr.o.m. den 1 december 2017 t.o.m. den 30 november 2021 vara integritetsskyddsombud (en kvinna och en man). Försvarsdepartementets skrivelse med uppdrag åt Domarnämnden att lämna förslag på personer att förordnas som integritetsskyddsombud i Försvarsunderrättsedomstolen föregicks av ett möte med departementets expeditions- och rättschef, departementsrådet och chefen för Fö/SUND samt en militärsakkunnig och Domarnämndens kansli-
chef.

1.7.5.1 Kommentar

Uppgiften att hantera och lämna förslag i dessa ärenden är av begränsat omfång. Det finns inte anledning att anta att omfattningen skulle öka markant eller att uppgiften i övrigt annat än marginellt påverkar Domarnämndens verksamhet.

1.7.6 Förordnande av särskilda ledamöter

1.7.6.1 Tekniska och ekonomiska experter i Patent- och marknadsdomstolen och Patent- och marknadsöverdomstolen enligt 2 kap. 3 § lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar

Domarnämnden ska enligt 1 § 2 förordningen (2013:391) om Domarnämndens förordnande av särskilda ledamöter i allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol förordna tekniska och ekonomiska experter i Patent- och marknadsdomstolen och Patent- och marknadsöverdomstolen.

Enligt lagen om patent- och marknadsdomstolar ska tekniska och ekonomiska experter förordnas för viss tid. Experterna ska vara svenska medborgare och de får inte vara underåriga, i konkurstillstånd eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Tekniska och ekonomiska experter ska ha teknisk resp. ekonomisk eller annan relevant utbildning och erfarenhet av sådana sakfrågor som handläggs i patent- och marknadsdomstolarna.

Den 1 september 2016 inrättades en Patent- och marknadsdomstol vid Stockholms tingsrätt och en Patent- och marknadsöverdomstol vid Svea hovrätt. Domarnämnden beslutade i augusti 2016 att förordna 44 resp. 19 personer att fr.o.m. den 1 september 2016 t.o.m. den 31 december 2018 vara tekniska resp. ekonomiska experter i Patent- och marknadsdomstolen samt Patent- och marknadsöverdomstolen. Härefter beslutade Domarnämnden i december 2016 att förordna ytterligare nio personer resp. en person att fr.o.m. den 1 januari 2017 t.o.m. den 31 december 2018 vara tekniska experter resp. ekonomisk expert i Patent- och marknadsdomstolen samt Patent- och marknadsöverdomstolen.

Under 2017 har Domarnämnden förordnat två personer att från och med den 1 februari 2017 resp. 1 september 2017 t.o.m. den 31 december 2018 vara tekniska experter i Patent- och marknadsdomstolen samt Patent- och marknadsöverdomstolen.

1.7.6.2 Särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna

Domarnämnden ska enligt 1 § 3 förordningen (2013:391) om Domarnämndens förordnande av särskilda ledamöter i allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol förordna särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna.

När särskilda ledamöter ingår i rätten är huvudregeln att två särskilda ledamöter tjänstgör. En av dem ska ha erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Naturvårdsverkets, Havs- och vattenmyndighetens, Boverkets eller Lantmäteriets verksamhetsområde eller av vatten- och avloppsfrågor. Den andra särskilda ledamoten ska ha erfarenhet av industriell, kommunal eller arell verksamhet, av sådana sakfrågor som faller inom nämnda förvaltningsmyndigheters verksamhetsområden eller av vatten- och avloppsfrågor. Särskilda ledamöter förordnas att tjänstgöra företrädesvis vid en domstol men har möjlighet att tjänstgöra vid samtliga mark- och miljödomstolar.

Domarnämnden förordnade under 2014 knappt 100 personer att, fr.o.m. den 1 januari 2015 t.o.m. den 31 december 2018, vara särskilda ledamöter vid mark- och miljödomstol inom området arell verksamhet samt Boverkets och Lantmäteriets verksamhetsområden.

Domarnämnden förordnade härefter under 2015 drygt 200 personer att, fr.o.m. den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2019, vara särskilda ledamöter vid

mark- och miljödomstol inom Naturvårdsverkets och Havs- och vattenmyndighetens verksamhetsområden, områdena kommunal och industriell verksamhet samt vatten- och avloppfrågor.

Under 2017 har Domarnämnden, på den förordnades egen begäran, entedigtat en person från uppdraget som särskild ledamot vid mark- och miljödomstol inom Havs- och vattenmyndighetens område.

1.7.6.3 Värderingstekniska ledamöter i förvaltningsrätten och särskilda ledamöter i kammarrätten i mål om fastighetstaxering enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

Domarnämnden ska enligt 1 § 4 förordningen (2013:391) om Domarnämndens förordnande av särskilda ledamöter i allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol förordna värderingstekniska ledamöter i förvaltningsrätten och särskilda ledamöter i kammarrätten i mål om fastighetstaxering enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Enligt 22 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska för varje kammarrätt minst nio och högst tjugo i praktiskt arbete erfarna personer med god kännedom om fastighetsförhållanden i allmänhet förordnas. Av dessa personer ska i fråga om varje kammarrätt

1. minst tre ha kunskap om värdering av produktiv skogsmark och växande skog,
2. minst två ha kunskap om värdering av vattenfallsfastigheter,
3. minst två ha kunskap om värdering av lantbruksenheter i övrigt, och
4. minst två ha kunskap om värdering av andra taxeringsenheter än lantbruksenheter i övrigt.

Domarnämnden har under 2017 hanterat förnyade förordnanden för särskilda ledamöter i kammarrätterna. Kansliet inledde handläggningen med att fråga de nuvarande särskilda ledamöterna om de var intresserade av att förordnas på nytt. Därefter kontaktades kammarrätterna för att stämma av om de som anmält fortsatt intresse ansågs lämpliga och om kammarrätterna hade ytterligare förslag på tänkbara personer för att uppfylla lagkraven avseende antal och inriktningar. Efter en sammanställning av inhämtad information togs från kansliets sida vissa kontakter för att få tillräckligt många ledamöter på respektive kammarrätt. Flera av de som ansetts lämpliga i en viss kammarrätt kunde även tänka sig att tjänstgöra vid annan kammarrätt. På detta sätt kunde såväl antal som inriktningar tillgodoses. Varje kammarrätt fick därefter godkänna de av kansliet förslagna personerna innan Domarnämnden i november 2017 beslutade att förordna totalt 33 personer att vara särskilda ledamöter i kammarrätterna i mål om fastighetstaxering fr.o.m. den 1 januari 2018 t.o.m. den 31 december 2021.

1.7.6.4 Särskilda ledamöter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål om laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725)

Domarnämnden ska enligt 1 § 5 förordningen (2013:391) om Domarnämndens förordnande av särskilda ledamöter i allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol förordna särskilda ledamöter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål om laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725).

Domarnämnden har under 2016 beslutat att förordna sammanlagt 75 personer att vara särskilda ledamöter i förvaltningsrätterna fr.o.m. den 15 februari 2016 t.o.m. den 31 december 2018 resp. fr.o.m. den 27 april 2016 t.o.m. den 31 december 2018. Domarnämnden har under 2016 vidare förordnat 16 personer att

fr.o.m. den 1 januari 2017 t.o.m. den 31 december 2019 vara särskilda ledamöter i kammarrätterna.

Under 2017 har Domarnämnden, på den förordnades egen begäran, entedigtat en person från uppdraget som särskild ledamot i förvaltningsrätt.

1.7.6.5 Kommentarer

Genom förordningen (2013:391) om Domarnämndens förordnande av särskilda ledamöter i allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol, som trädde i kraft den 1 juli 2013, har nämnden fått tillkommande nya uppgifter. Enligt förordningen ska Domarnämnden förordna olika typer av ledamöter och experter i såväl allmänna domstolar som allmänna förvaltningsdomstolar (se redovisning i *tabell 1*).

Som framgår av redovisningen är dessa arbetsuppgifter oregelbundet återkommande och kräver varierande arbetsinsatser. En del förordnanden avser endast ett fåtal eller några enstaka personer. I flera fall handlar det dock om ett stort antal personer som ska förordnas, t.ex. tekniska och ekonomiska experter i Patent- och marknadsdomstolen samt Patent- och marknadsöverdomstolen, särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna samt särskilda ledamöter i förvaltningsrätt och kammarrätt i mål om laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Ansvaret för att förordna särskilda ledamöter i allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol låg tidigare på regeringen med beredning och handläggning i Justitiedepartementet. En av de förordnandeperioder för särskilda ledamöter som regeringen beslutade om innan förordningen trädde i kraft har löpt ut under 2017. Domarnämndens kansli har därmed behövt skapa nya och egna handläggningsrutiner för denna särskilda ärendetyp. Gemensamt för samtliga dessa ärenden är kansliets omfattande kontakter i flera omgångar med befintliga förordnade personer, nya föreslagna personer, domstolar och myndigheter samt med i förekommande fall universitet, högskolor och andra relevanta institutioner. Arbetet med handläggning av nyförordnanden i de olika domstolarna är en grannliga uppgift som periodvis tar stora resurser i anspråk av kansliet.

1.8 Uppföljning av verksamhetsmål i verksamhetsplanen

1.8.1 Genomströmningstider

Domarnämnden har i verksamhetsplanen för 2017 satt som mål att anställningsärenden som avser obefordrade anställningar ska slutbehandlas vid det sammanträde som infaller närmast fem veckor efter det att ansökningstiden i ärendet – efter eventuell förlängning – löpt ut. För befordrade anställningar som inte innefattar chefskap är målet att urval för intervjuförfarande ska ske vid det sammanträdet och att slutbehandling ska ske vid nästföljande sammanträde. I ärenden avseende befordrade anställningar som innefattar chefskap har Domarnämnden beslutat att, för att ha ett så fullständigt bedömningsunderlag som möjligt när nämnden fattar beslut, rekryteringskonsultens test och intervju i fortsättningen alltid ska ha genomförts och rapporterats innan nämnden genomför sin intervju och behandlar ärendet slutligt. För denna typ av ärenden blir därför genomströmningstiden normalt en månad längre än för övriga ärenden som avser befordrade anställningar. Genomströmningstiderna ska följas upp av kansliet efter varje sammanträde och resultatet redovisas i Domarnämndens årsredovisning.

Av de 107 anställningsärenden som slutbehandlades under året avgjordes 94 inom de tidsramar som satts upp som mål. I nedanstående tabell anges skälen till den senare behandlingen för de återstående ärendena.

Tabell 7 Skäl till försenad behandling

Skäl	Antal				
	2017	2016	2015	2014	2013
Samordning med annan anställning	3	1	2	2	4
Förlängd referensinhämtning vid jul-helg/sommar	1	5	1	1	2
Önskemål från/överenskommelse med berörd domstol	7	13	22	3	8
Framskjutet två veckor till extra sammanträde för jämnare belastning (2017)/ Fullt i planeringen på grund av stor mängd ärenden (2016)	2	11			
Förskjutning på grund av sommaruppehåll		6	2	8	3
Avvaktat beslut av EU om stadgeändring om utvidgning/regeringens beslut om sakkunnig		2			
Återremittering från regeringen/bordläggning					2
Summa	13	38	27	14	19

1.8.1.1 Kommentar

Inflödet av anställningsärenden i slutet av 2016 var, liksom i slutet av 2015, högt. Trots att Domarnämnden därmed hade med sig ett relativt stort antal ärenden in i 2017 och ett fortsatt högt inflöde av anställningsärenden under året, har nämnden i närmare 90 procent av ärendena uppnått de uppsatta målen för genomströmningstider. Att Domarnämnden i så hög grad kunde uppnå målen för genomströmningstider beror till stor del på den tillfälliga ökningen av anslaget som nämnden fick för 2017 och som möjliggjorde en resursförstärkning med ytterligare en föredragande samt extra sammanträdestillfällen under året. Skälen till försenad behandling i de ärenden i vilka Domarnämndens uppsatta mål för genomströmningstider inte har uppnåtts kan i huvudsak hänföras till att annan tidplan beslutats efter önskemål från eller enligt överenskommelse med berörd domstol samt på grund av samordning med annan anställning.

1.8.2 Utåtriktad verksamhet

Domarnämndens arbete med annonsering och information framgår av avsnitt 1.3.2. Utöver vad som framgår där kan nämnas att kanslichefen även har deltagit vid Domstolsverkets Chefsdagar, där samtliga domstolschefer i Sverige Domstolar under ett par dagar är samlade. Chefsdagarna är ett utmärkt tillfälle för kanslichefen att diskutera olika domarrekruteringsfrågor, däribland olika informationsinsatser, med domstolscheferna.

1.9 Remisser

Domarnämndens ordförande och kanslichefen har, efter delegation av nämnden, under året besvarat följande remiss från Domstolsverket.

- Domstolsverkets promemoria med förslag om förlängd notariatjänstgöring vid Stockholms tingsrätt (Patent- och marknadsdomstolen)

1.10 Övrigt

Rekrytering av framtidens domare

Den särskilda utredaren som hösten 2016 fick i uppdrag av regeringen att se över rekryteringen av ordinarie domare i syfte att säkerställa att alla domstolar i hela landet även i framtiden kan rekrytera domare som tillhör de allra skickligaste och för yrket mest lämpade juristerna, har den 8 november 2017 lämnat sitt betänkande – Rekrytering av framtidens domare (SOU 2017:85). Domarnämndens kanslichef har varit förordnad som expert i utredningen och nämndens kansli har under året bistått utredningen bl.a. med ingående information om beredningen av ärenden på kansliet och i nämnden samt omfattande statistisk-uppgifter.

Betänkandet, som för närvarande är föremål för remissbehandling, innehåller bl.a. förslag som har bäring på Domarnämndens verksamhet och dimensionering.

Begäran om författningsändring avseende lagen (2010:1390) om utnämning av ordinarie domare

Domarnämnden har i mars 2017 till Justitiedepartementet gjort en framställan om författningsändring avseende anställningsärenden om tekniska råd och patentråd.

Enligt Domarnämnden besitter nämnden, i sin nuvarande sammansättning, inte tillräcklig kompetens för att på bästa sätt värdera sökandenas erfarenheter och kvalifikationer i anställningsärenden om tekniska råd och patentråd. För att tillräcklig kompetens ska tillföras Domarnämnden i sådana ärenden föreslås att ett tekniskt råd respektive ett patentråd bör få närvara och yttra sig i nämnden.

Praktik i staten/Moderna beredskapsjobb

Regeringen har gett de statliga myndigheterna i uppdrag att under 2016-2018 tillhandahålla praktikplatser för nyanlända arbetssökande samt personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Vidare ska myndigheterna bidra till regeringens satsning på moderna beredskapsjobb i staten som inleddes 2017 och som syftar till att sysselsätta minst 5 000 personer 2020.

Domarnämnden, som under hösten 2016 inom ramen för praktikuppdraget tog emot en praktikant under knappt två månader, har under 2017 av utrymmesskäl inte haft möjlighet att tillhandahålla någon praktikplats. Såvitt gäller uppdraget moderna beredskapsjobb har nämnden lämnat in redovisning till Statskontoret. Domarnämnden har tagit del av information om förutsättningarna för moderna beredskapsjobb från Arbetsgivarverket och Arbetsförmedlingen. Även om statliga myndigheter får viss ekonomisk ersättning för moderna beredskapsjobb har Domarnämnden, med sina begränsade resurser, svårt att bidra till regeringens satsning på moderna beredskapsjobb.

Vissa kanslifrågor

Under 2017 har arbetet med att utveckla och ytterligare förbättra kansliarbetet för ökad effektivitet och enhetlighet vid handläggning av ärenden fortsatt. Förstärkningen av kansliet med en ytterligare föredragande under 2017 har möjliggjort en mer systematisk genomgång och utveckling av handläggningsrutiner, mallar och arbetsmetoder.

Inför Domarnämndens diskussionsseminarium våren 2017 tog kansliet fram diskussions- och beslutsunderlag till flera av punkterna som behandlades vid seminariet. Kansliet har också haft dialog med Domstolsverket om utökad information om anställande domstol i myndighetschefsärenden och om annonsutformning i vissa anställningsärenden som avser chefskap.

Domarnämndens kansli har i början av året besökt enheten för processrätt och domstolsfrågor i Justitiedepartementet för erfarenhetsutbyte och diskussioner. Vidare har nämnda enhets huvudmän samt myndighets- och budgethandläggare vid ett par tillfällen under 2017 besökt Domarnämndens kansli för information och dialog. I april 2017 gjorde enheten för ledning och personalfrågor vid Justitiedepartementet ett studiebesök på Domarnämndens kansli. Vid besöket utbyttes erfarenheter om rekryteringsprocessen avseende domaranställningar och rekryteringsarbetet i Justitiedepartementet.

Kanslichefen har under året deltagit i Arbetsgivarverkets sektormöten, forum för mindre arbetsgivare och, som förordnad ledamot i arbetsgivar Kollegiet, vid Arbetsgivarverkets årsmöte.

Kansliet har i oktober 2017 hösten haft en medarbetareftermiddag med samtal och diskussion om bl.a. den statliga värdegrunden.

Under året har avtalet med Domarnämndens rekryteringskonsult förlängts. Efter genomförd upphandling av Domstolsverket resp. Kammarrätten i Stockholm, som nämnden har omfattats av, har nya avtal om resebyråttjänster resp. lokalvård tecknats.

1.11 Kompetensförsörjning

Vid Domarnämndens kansli finns normalt fem personer anställda, nämligen kanslichefen, två föredragande och två administratörer. Kanslichefen och administratörerna är anställda tills vidare medan föredragandena är anställda på viss tid.

Med hänsyn till den tillfälliga ökning av anslaget som Domarnämnden beviljades för 2017 har kansliet under året haft tre föredragande. I januari 2017 påbörjade en ny administratör, som ersättningsrekryterades i slutet på 2016, sin anställning. Vidare har ersättningsrekryteringar skett för två föredragande som slutat under året. Samtliga föredragande som arbetat vid nämnden har varit tjänstlediga från pågående domarutbildning. Huvudinriktningen är att även i framtiden på viss tid anställa personer som genomgår domarutbildning som föredragande.

2 Finansiell redovisning

2.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		8 566	8 023
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	2	0
Summa		8 568	8 023
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	2	-5 182	-4 314
Kostnader för lokaler		-835	-806
Övriga driftkostnader	3	-2 530	-2 844
Finansiella kostnader	4	-3	-2
Avskrivningar och nedskrivningar		-19	-57
Summa		-8 568	-8 023
Verksamhetsutfall		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

2.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	5	37	55
Summa		37	55
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	6	36	89
Summa		36	89
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	7	301	342
Summa		301	342
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	8	-524	232
Summa		-524	232
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		1 298	394
Summa		1 298	394

SUMMA TILLGÅNGAR		1 147	1 113
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	9		
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		0	0
Avsättningar			
Övriga avsättningar	10	40	31
Summa		40	31
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	11	37	19
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	12	293	222
Leverantörsskulder		147	302
Övriga kortfristiga skulder	13	125	118
Summa		602	662
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	14	505	420
Summa		505	420
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 147	1 113

2.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp	
	Not					
Uo 4 1:17 Domarnämnden (Ramanslag) ap 1 Domarnämnden	15	-232	9 321	9 090	-8 566	524
Summa		-232	9 321	9 090	-8 566	524

2.4 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

2.4.1 Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Domarnämndens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Förvärv av likartade tillgångar till ett värde av minst 50 tkr ska redovisas som anläggningstillgångar även om respektive tillgång är av mindre värde. Övriga kriterier för anläggningstillgång ska dock vara uppfyllt. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 50 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Maskiner och tekniska anläggningar Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Nämndledamöter/andra styrelseuppdrag

	Ersättning
Thomas Rolén, ordförande	94
Pensionsmyndigheten, Nämnden för Nordiska Muséet Försvarmaktens insynsråd, Lofsdalens Fjällanläggningar AB, Journalistförbundets yrkesetiska nämnd	
Fredrik Wersäll, vice ordförande	27
Ordförande i Riksdagens ansvarsnämnd och ställföreträdare för	

ordföranden i Riksdagens arvodesnämnd, Statens ansvarsnämnd och styrelsen för Institutet mot mutor, Gräsö Kött AB samt FoA Wersall AB	
Erik Nymansson Ersättare i Valmyndighetens nämnd Ledamot i Konstfacks styrelse	18
Eva Wendel Rosberg	20
Lars Sjöström	18
Anne Ramberg VD och styrelseledamot i Sveriges Advokaters Service-aktiebolag, ordförande i Barnrättscentrum vid Stockholms Universitet och vice ordförande i stiftelsen Skogssällskapet och Skogssällskapet AB	16
Kerstin Skarp Domstolsverkets insynsråd	23
Susanne Eberstein Ordförande i Riksbanksfullmäktige, ledamot i Åklagarmyndighetens insynsråd, ledamot i Säpos insynsråd, ledamot i Domstolsverkets insynsråd	20
Jessika Roswall Ledamot i Riksdagens överklagandenämnd, ledamot i Konsumentverkets insynsråd, ledamot i Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag, styrelseledamot i AB Enköpings Hyresbostäder, ledamot av insynsrådet för Länsstyrelsen i Uppsala län och ordförande i Juristbyrån A Roswall AB	29
Monica Dahlbom Styrelseordförande i stiftelsestyrelsen för Högskolan i Jönköping	3
Margareta Bergström Ordförande i Valmyndighetens nämnd	8
Anders Eka Ordförande i Pressens Opinionsnämnd, styrelseledamot i Barchetto AB	12
Lars-Gunnar Lund	10
Gudrun Antemar	15

Maria Billing Domstolsverkets Insynsråd	15
Gunnar Larsson Styrelseledamot i Arbetsgivarverket (t.o.m. 10 december), ord-förande i Kammarkollegiets Fonddelegation, styrelseledamot i Kåpan Pensioner	9
Lena Emilsson Ledamot i Insynsrådet för Länsstyrelsen i Skåne, huvudman i Sparbanksstiftelsen Öresund	9
Andreas Norlén Ersättare i Kurirengruppen i Sverige AB, ersättare i Länstidningen Östergötland AB, ersättare i Förvaltningsaktiebolaget Länstidningen Östergötland, ersättare i Länstidningen Värmlandsbygden AB, styrelseledamot i Grafiska huset i Motala AB, vice ordförande i Offentliga sektorns särskilda nämnd	2

Anställdas sjukfrånvaro

Redovisning av de anställdas sjukfrånvaro lämnas inte eftersom medeltalet av antalet anställda vid myndigheten de två senaste räkenskapsåren inte har överstigit tio personer.

2.4.2 Noter (tkr)

Resultaträkning

			2017	2016
Not	1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
		Intäkter av offentligrättsliga avgifter	2	0
		Summa	2	0
Not	2	Kostnader för personal		
		Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	3 452	2 859
		<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	354	287
		Sociala avgifter	1 645	1 303
		Övriga kostnader för personal	85	152
		Summa	5 182	4 314
Not	3	Övriga driftkostnader		
		Reparationer och underhåll	0	3
		Resor, representation, information	963	1 229

Köp av varor	32	67
Köp av tjänster	1 535	1 545
Summa	2 530	2 844

Minskningen av driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror främst på lägre kostnader för annonsering -255 tkr.

Not 4 Finansiella kostnader

Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	3	2
Summa	3	2

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.

Balansräkning

		2017-12-31	2016-12-31
Not 5	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	617	581
	Årets anskaffningar	0	36
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-56	0
	Summa anskaffningsvärde	561	617
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-562	-518
	Årets avskrivningar	-19	-44
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	56	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-524	-562
	Utgående bokfört värde	37	55
Not 6	Fordringar hos andra myndigheter		
	Fordran ingående mervärdesskatt	26	89
	Kundfordringar hos andra myndigheter	10	0
	Summa	36	89
Not 7	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	201	198
	Förutbetalda kostnader annonsering	100	115
	Övriga förutbetalda kostnader	0	29
	Summa	301	342
Not 8	Avräkning med statsverket		
	Uppbörd		
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	232	151
	Redovisat mot anslag	8 566	8 023
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-9 321	-7 942

			-524	232
		Skulder avseende anslag i räntebärande flöde		
		Summa Avräkning med statsverket	-524	232
Not	9	Myndighetskapital		
		Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		
Not	10	Övriga avsättningar		
		Avsättning för lokalt omställningsarbete		
		Ingående balans	31	27
		Årets förändring	9	4
		Utgående balans	40	31
		Myndigheten planerar att använda ca 10 tkr av sina trygghetsmedel under 2018.		

Balansräkning

			2017-12-31	2016-12-31
Not	11	Lån i Riksgäldskontoret		
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
		Ingående balans	19	76
		Under året nyupptagna lån	36	0
		Årets amorteringar	-19	-57
		Utgående balans	37	19
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	500	710
Not	12	Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
		Arbetsgivaravgifter	122	114
		Leverantörsskulder andra myndigheter	171	108
		Summa	293	222
Not	13	Övriga kortfristiga skulder		
		Personalens källskatt	122	118
		Övrigt	3	0
		Summa	125	118
Not	14	Upplupna kostnader		
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	361	241
		Övriga upplupna kostnader	144	179
		Summa	505	420

Anslagsredovisning**Not 15 Uo 4 1:17 ap.1
Domarnämnden (Ramanslag)**

Domarnämnden får disponera hela det ingående överföringsbeloppet från föregående år enligt årets regleringsbrev. Anslaget är räntebärande.

2.5 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	500	710	710	710	710
Utnyttjad	-37	-19	-76	-194	-315
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	790	790	710	710	710
Maximalt utnyttjad	-91	-85	-210	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	0	3	7
Räntekostnader	3	2	1	0	4
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Övriga avgiftsintäkter	2	0	0	0	0
Anslagskredit					
Beviljad	280	238	232	231	226
Utnyttjad	0	232	151	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	524	0	0	482	178
Bemyndiganden	Ej tillämpligt				
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	6	5	5	5	5
Medelantalet anställda (st)	6	6	6	6	6
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 425	1 593	1 600	1 457	1 493
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 14 februari 2018

Thomas Rolén

Fredrik Wersäll

Erik Nymansson

Eva Wendel Rosberg

Lars Sjöström

Kerstin Skarp

Anne Ramberg

Susanne Eberstein

Jessika Roswall